

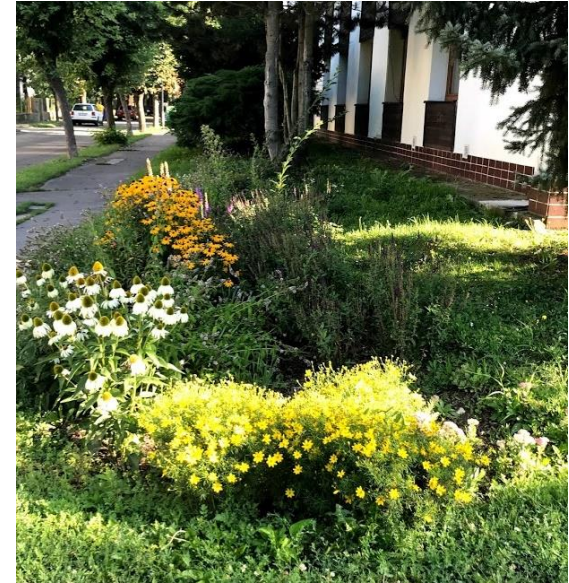
Adaptačné a mitigačné opatrenia na zmenu klímy *:: skúsenosti a výsledky ::*

Dušan Daniš

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

ADAPTAČNÉ OPATRENIA

sú v rukách každého jednotlivca a je ich možné robiť na lokálnej úrovni, kde majú svoj zmysel

MITIGAČNÉ OPATRENIA

majú význam najmä vtedy, keď sú aplikované globálne – treba ich chápať v medzinárodnom kontexte

Vol'ba prístupu

PRÍSTUP – POHLAD – DÔRAZ

1. analýza súčasného stavu
2. stanovenie určujúcich faktorov
3. tvorba koncepcie
4. realizácia opatrení

1. analýza súčasného stavu

- množstvo zelene v meste – *nedostatok*
- environmentálne problémy mesta – *dostupnosť zelene*
- *tvorba odpadov*

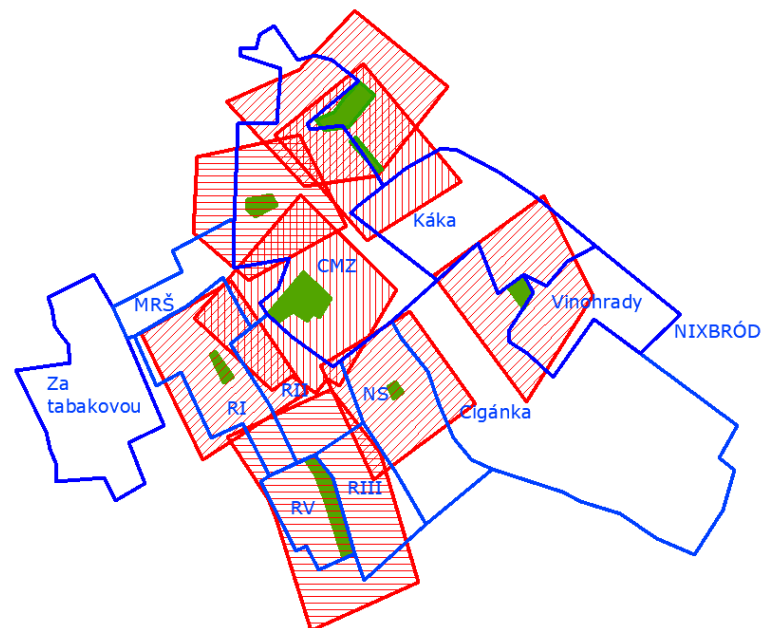

Na čo sme prišli?

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

... že:

- *nemáme dostatok zelene*

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

... že:

- *nie je kde sadiť*
- *potrebujeme parkovať*
- *nemáme plochy zelene nad 2ha*
- *parky v zúfalom stave*
  - *alebo nekonceptčne revitalizované*
- *nové štvrte bez verejných priestorov*
- *ignorovaná konektivita zelene ...*

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

2. stanovenie určujúcich faktorov

- kvalita ekosystému
- invázne rastliny
- alergenicita
- likvidácia odpadov

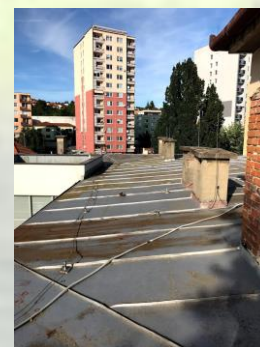

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Príklad:

Ak sú Hlavné Rizikové Faktory vzniku rastlinných alergií:

1. Ekologická kvalita sídla
2. Disipácia ekosystému - *mesto vs. voľná krajina*
3. Štruktúra vegetácie
4. Druhové spektrum - peľ

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

!!! Ak je PEĽOVÁ ALERGÉNNOSŤ ako **KRITÉRIUM** !!!

... a najPROBLEMATICKEJŠIE sú **spontánne** šíriace sa taxóny

RIEŠENÍM je :

- **zvýšenie ekologickej kvality sídla**
- **starostlivosť o vegetačné prvky**

čím zamedzíme

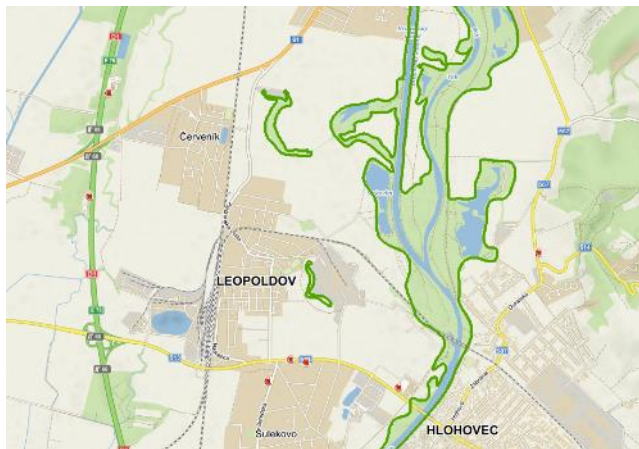

Šíreniu inváznych a
expanzívnych drevín

Vstupu burinových a
ruderálnych druhov bylín

3. Nutnosť koncepcie zelene sídla

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

alebo (najlepšie ... a)

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

... a ešte mať tak územné rezervy

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

... navyše neexistuje vyvinutá KONTAKTNÁ ZÓNA SÍDLO – KRAJINA

Nárazníková zóna

Príklad:

Situácia verejnej zelene v LEVICIACH

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

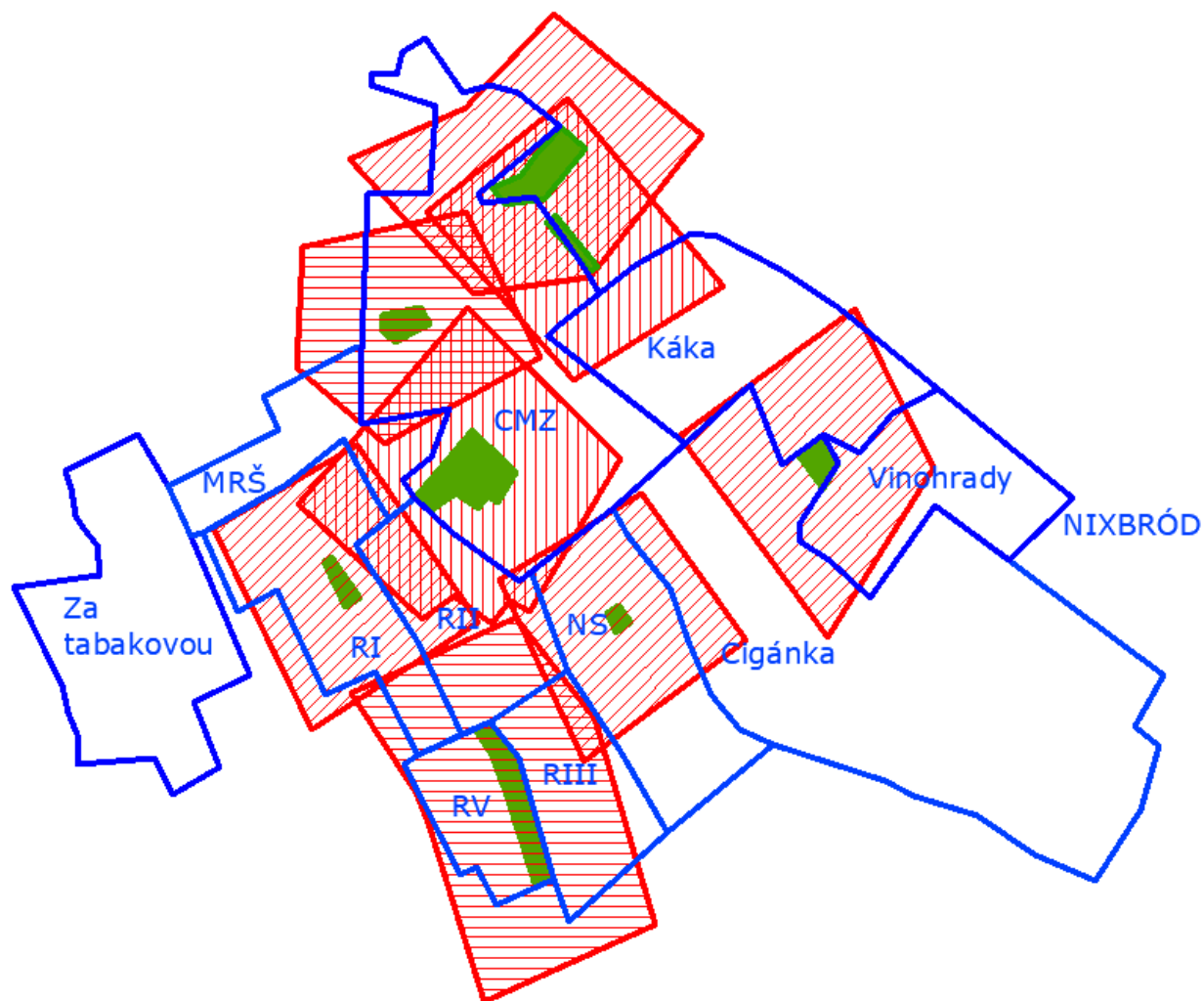
Analýza súčasného stavu

- množstvo zelene v meste – cca 31% územia
- verejnej zelene len 6-8% územia
- environmentálne problémy mesta – dostupnosť zelene
- invázne rastliny
- znižovanie biodiverzity

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Dostupnosť verejnej zelene 300m - LEVICE

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

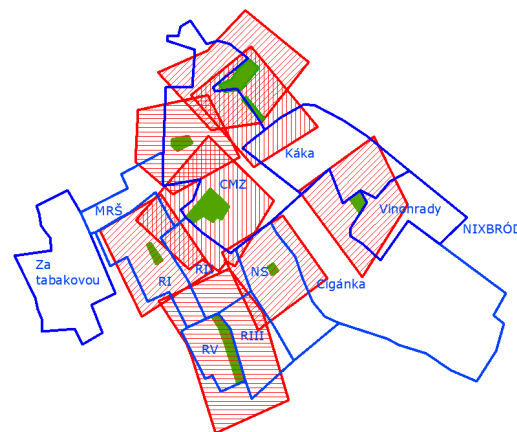
Nedostatok zelene v celomestskom pohľade:

169 ha verejne dostupnej zelene chýba

Z toho

9 ha parkov nad 0,5 resp. 2 ha

160ha verejne dostupnej zelene nárazníkovej zóny

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

4. realizácia opatrení

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

REKONŠTRUKCIA PARKOV – snaha o čerpanie NFP

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

ERADIKÁCIA INVÁZNYCH RASTLÍN – slabá podpora zo strany štátu

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Zdroj: www.mestske-vcely.sk

MESTSKÉ VČELY – potrebujú nadšených dobrovoľníkov

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

SEPARÁCIA NA MESTSKÝCH AKCIÁCH

vrátne poháre na mestských akciách

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

BEZMOTOROVÁ DOPRAVA – náročná majetko-právna otázka

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Zdroj: www.odpady-portal.sk

SEPARÁCIA BRKO – *zhodnotiť alebo spáliť?*

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

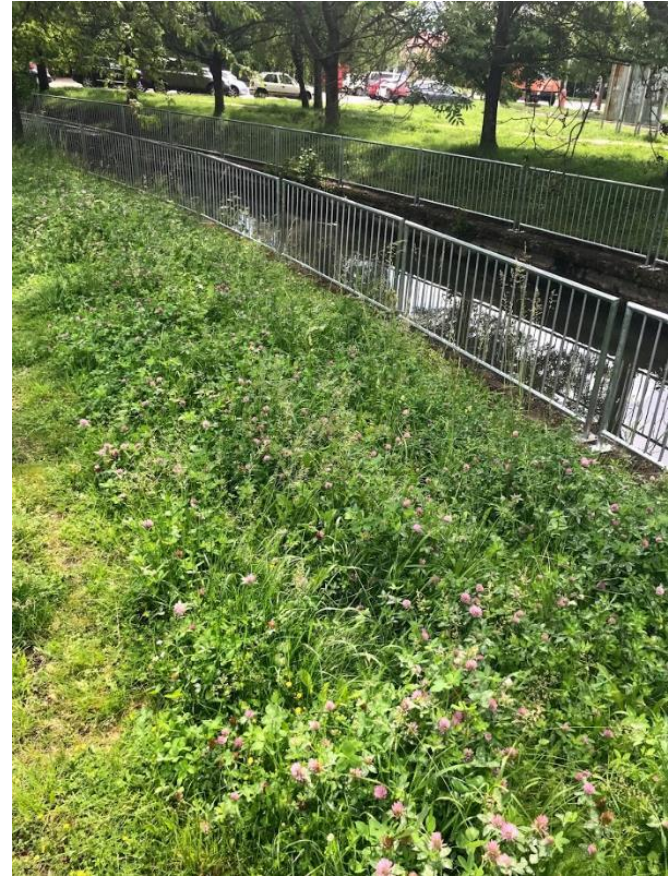

BIODIVERZITNÉ „LÚKY“

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Biodiverzitné plochy - trávo-bylinné porasty s vyššou biodiverzitou

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Zakladanie biodiverzitných plôch – voľba prístupu

vs.

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. zdroj: www.zahradnymagazin.sk

ZAKLADANIE BIODIVERZITNÝCH PLÔCH - možnosti

Využitie prírodného potenciálu voľnej krajiny

- Veľkosť mesta
- Prítomnosť vodných tokov
- Krajinná štruktúra

Využitie komerčných miešaniek

- Problémová ekologickej stabilita
- Problematická ecesia
- Riziko expanzie

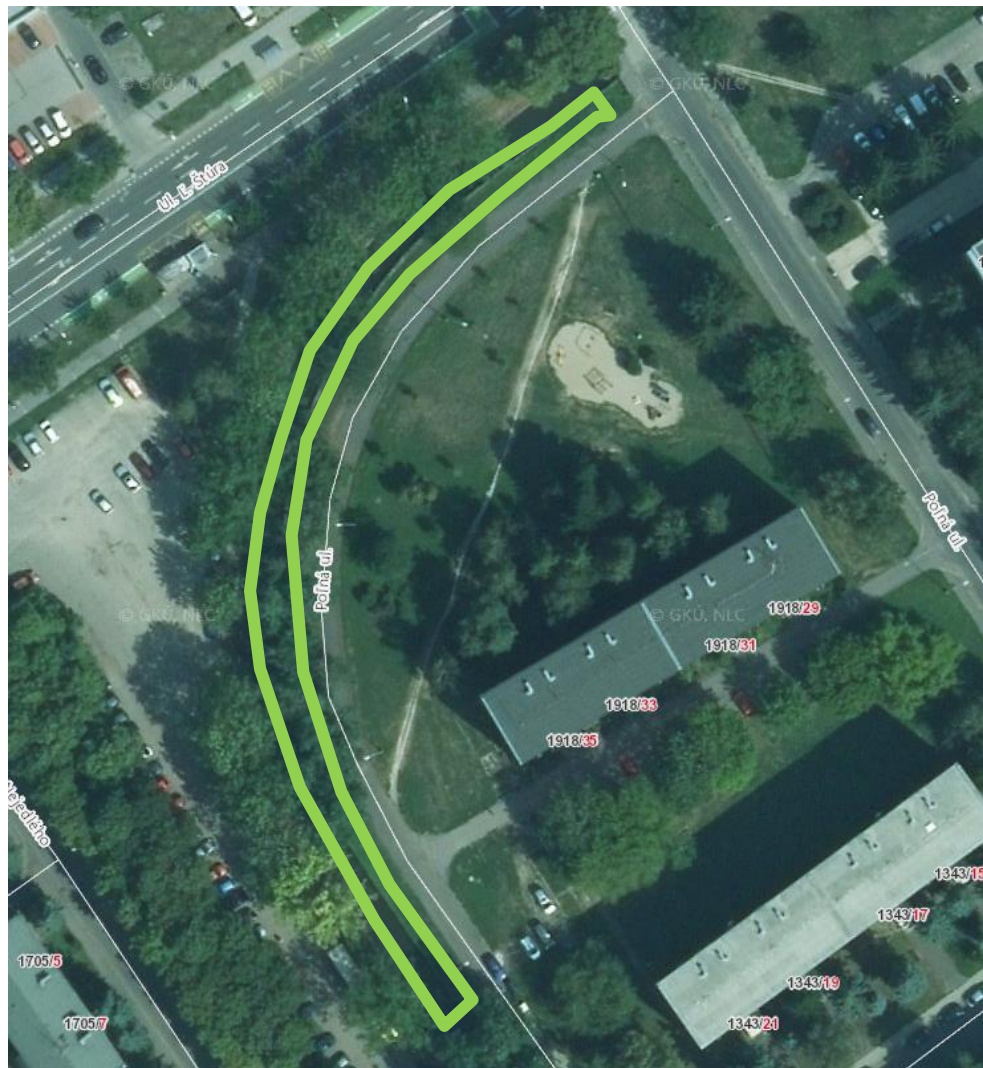
*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

VÝBER LOKALÍT podľa

- umiestnenia v meste
- využívania
- súčasného stavu
- potenciálu pre biodiverzitu

Výber lokalít

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Výber lokalít

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Na lokalitách prebehlo zaznamenanie prítomných druhov

Monitoroval sa neskorý jarný aspekt (prelom apríl – máj 2019)

Priemerný počet druhov 44

Maximálny počet druhov 50

Minimálny počet druhov 30

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Prehodnotenie po prvej sezóne

- vybraných 12 lokalít v meste
- celkovo cca 16.000m² plôch
- vyradená 1 lokalita z dôvodu zaburinenia
- zostalo cca 13.000m²
- v CMZ 2 plochy pre kvetinové miešanky
- vplyv verejnej mienky
- vplyv na verejnú mienku

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Ekonomický aspekt biodiverzitných plôch

- celkovo mesto kosí cca 70 ha plôch
- priemerná periodicita je 3,5 kosby
- celkové náklady sú cca 400 tis. €
- v upravenom režime kosenia je 1,6ha (2019)
- celková úspora cca 8 tis € = 2%
- prostriedky sú určené výlučne na udržanie a rozšírenie BP

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Prognóza

- pozorované zmeny v druhovom spektre
- rozširovanie je reálne na cca 2 násobok súčasného stavu
- možnosti pre lokálne zavedenie kvetinových lúk
- zvažovať riziko prieniku invázných drevín
- dlhodobá udržateľnosť projektu
- zmena myslenia obyvateľov

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Ďakujem za pozornosť

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*